

O B J A Ś N I E N I A

do uchwały budżetowej na 2009 r.

Przygotowany projekt uchwały budżetowej na rok 2009 opracowany został przy uwzględnieniu procedur i założeń oraz wskaźników przyjętych przez Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra, uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu gminy oraz szczegółowych zasad trybu i terminów opracowania materiałów do projektu budżetu gminy oraz wszystkich obowiązujących przepisów prawnych dotyczących budżetów samorządu terytorialnego.

Przedstawiony projekt budżetu gminy na 2009r. jest budżetem nie zrównoważonym, w którym różnica między dochodami a wydatkami budżetu stanowi deficyt budżetowy w wysokości 2.930.450-.

D O C H O D Y

Szacunek obejmuje wszystkie możliwe dla Gminy Twardogóra dochody w oparciu o przeprowadzone analizy i posiadane informacje w sprawie możliwości pozyskania środków w ramach dotacji oraz analizy szacowanych dochodów z majątku gminy.

Prawne źródła dochodów gminy określa ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2003 r. Nr 203 poz. 1966).

Szacowane dochody obejmują :

1. dochody własne
2. subwencję ogólną,
3. dotacje celowe z budżetu państwa.

Dodatkowo dochody obejmują:

1. udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych w wysokości 36,49 % wpływów stanowiących dochód budżetu państwa.
2. udziały w podatku dochodowym od osób prawnych w wysokości 6,71 % wpływów stanowiących dochód budżetu państwa.

Do najważniejszych źródeł dochodów budżetu Gminy Twardogóra należą:

- 1) wpływy z podatków i opłat lokalnych - w roku 2009 prognozuje się w wysokości 7.030.260,- co stanowi 21,63 % dochodów gminy ogółem,
- 2) subwencja ogólna – wyniesie w 2008 roku 7.066.774,- co stanowi 21,73 % dochodów ogółem,
- 3) udziały gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – prognozuje się w wysokości 11.255.478,- co stanowi 34,62 % dochodów ogółem,
- 4) dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej – wyniosą 3.749.700,- co stanowi 11,53 %
- 5) dochody z majątku gminy – prognozuje się na poziomie 2.615.000,- co stanowi 8,04 % dochodów ogółem,

Wielkości subwencji ogólnej zaplanowano na bazie otrzymanej informacji z Ministerstwa Finansów, wpływy realizowane przez Urzędy Skarbowe zaplanowano na podstawie przewidywanego wykonania roku bazowego, udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa zaplanowano w oparciu o zawiadomienie otrzymane z Ministerstwa Finansów. Poziom dotacji celowych na zadania:

- z zakresu administracji rządowej przyjęto w oparciu o zawiadomienie Wojewody Dolnośląskiego,
- związane z prowadzeniem i aktualizacją stałego spisu wyborców w oparciu o pismo Krajowego Biura Wyborczego.

Na wymienione powyżej prognozowane dochody gminy pochodzące z budżetu państwa, przeznaczone na finansowanie zarówno zadań własnych, jak i zleconych - Gmina Twardogóra nie ma bezpośredniego wpływu, dlatego decydujące znaczenie mają te dochody własne, które w dużym stopniu zależą od polityki gminy. W przypadku podatku od nieruchomości, podatku od środków transportu, podatku rolnego - Minister Finansów w drodze rozporządzenia określa górne granice stawek kwotowych. Do projektu budżetu przyjęto stawki podatków i opłat lokalnych aktualnie obowiązujące podwyższone o wskaźnik wzrostu kwot maksymalnych ogłaszanych przez Ministra Finansów. Stawki podatkowe zostały obliczone w odniesieniu do maksymalnych stawek podatkowych ogłoszonych przez Ministra Finansów na rok 2009 według parytetu obowiązującego w roku 2008.

Wpływy z podatków i opłat

Podatek od nieruchomości, udział tego podatku w planowanych dochodach budżetu gminy wynosi 19,13 %. W projekcie budżetu przyjęto poniższe stawki:

- budynki mieszkalne	0,56 za 1 m ² powierzchni użytkowej
- budynki z działalności gospodarczej	18,00 za 1 m ² powierzchni użytkowej
- budynki związane z obrotem kwalifikowanym materiałem siewnym	9,14 za 1 m ² powierzchni użytkowej
- budynki zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	3,95 za 1 m ² powierzchni użytkowej
- pozostałe budynki	6,03 za 1 m ² powierzchni użytkowej
- budowle	2 % wartości
- grunty związane z działalnością gospodarczą	0,67 za 1 m ² powierzchni
- grunty pod jeziorami, zbiornikami wodnymi lub elektrowniami	3,85 za 1 m ² powierzchni
- grunty pozostałe	0,20 za 1 m ² powierzchni

Wpływy z tego podatku zaplanowane zostały w myśl obowiązującej klasyfikacji budżetowej w dwóch rozdziałach, tj. dla osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych w rozdziale 75615, natomiast od osób fizycznych w rozdziale 75616. Wpływy obejmują szacunkowy wymiar w podatku na 2009 r. pomniejszony o udzielone ulgi i zwolnienia wynikające z uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze.

Podatek od środków transportowych

Podatek ten stanowi nieznaczną pozycję w dochodach; udział tego podatku w dochodach budżetu gminy stanowi 0,38%. Podstawą do ustalenia stawek podatku od środków transportowych są rodzaj środka transportowego i jego wpływ na

środowisko naturalne, dopuszczalna masa całkowita, rok produkcji albo wiek pojazdu, nacisk na siedło albo liczba miejsc do siedzenia. Ustawa określa stawki podatku, których Rada Gminy nie może przekroczyć. W pracach nad projektem budżetu przyjęto zasadę ustalenia stawek podatku na poziomie stawek roku 2008 powiększonych o kwotę wzrostu stawek maksymalnych ogłaszanych przez Ministra Finansów.

Podatek rolny i leśny

Udział ww. podatków w planowanych dochodach gminy w roku 2009 wynosi 1,57 %.

Podatek rolny - do szacunków dochodów z tego podatku przyjęto cenę bazową na poziomie 55,80,- zł. za 1 q żyta (do podatku $2,5q \times 58,29 = 139,50$ zł. tj. stawka z 1 ha przeliczeniowego).

Podatek leśny – do szacunków dochodów z tego podatku przyjęto średnią cenę sprzedaży drewna, obliczoną według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2008 r. Zgodnie z ustawą z 30 października 2002 r. o podatku leśnym do obliczenia wpływów z tego podatku w gminie przyjęto kwotę 33,56.

Podatek od spadków i darowizn

Zasady ustalania, wysokość i sposób poboru podatku od spadków i darowizn określa ustawa. Podatek ten jest pobierany przez urzędy skarbowe. Zaplanowano podatek na podstawie przewidywanego wykonania w roku 2008 w wysokości 18.000,- co stanowi 0,06 %.

Opłata targowa

Opłata targowa ma charakter podatku związanego ze sprzedażą towarów na targowiskach. Planowane dochody z tego tytułu wynoszą 60.000,- co stanowi w 2009 roku 0,19 % prognozowanych dochodów ogółem. Zakłada się utrzymanie poziomu dochodów z tego tytułu. Stawki opłaty targowej na 2009 roku zostały przyjęte na podstawie uchwały Rady Miejskiej z 26 października 2007 r.

Podatek od czynności cywilnoprawnych

Wysokość podatku i zasady jego poboru reguluje ustawa i rozporządzenie wykonawcze Ministra Finansów. Podatek pobiera się od czynności urzędowych wskazanych w ustawie. Wpływy z tego tytułu ściągają urzędy skarbowe. Udział podatku w dochodach gminy zaplanowano w wysokości 160.000,- co stanowi 0,51%.

Struktura dochodów wg źródeł

<i>Dochody budżetu gminy określa się w wysokości</i>	32.509.745,-	
<i>w tym:</i>		
• dochody z podatków i opłat	7.030.260,-	21,6 %
• udział w podatkach stanow. dochód budż. państwa	11.255.478,-	34,6 %

• dochody z majątku gminy	2.615.000,-	8,0 %
• dochody uzyskane przez jednostki budżetowe	155.378,-	0,5 %
• subwencja ogólna z budżetu państwa	7.066.774,-	21,7 %
• wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	160.000,-	0,5 %
• dotacje celowe na zadania bieżące w zakresie administracji rządowej zlecone gminie	3.749.700,-	11,5 %
• dotacje celowe na realizację własnych zadań bieżących gmin	231.355,-	0,7 %
• dotacje otrzymane z funduszy celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	166.800,-	0,5 %
• rekompensaty utraconych dochodów	79.000,-	0,4 %

Dochody pozyskane z majątku gminy

2.615.000,-

Do dochodów z majątku szacuje się wpływy:

- 1) z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w wysokości 1.907.000,- co stanowi 72,9 %
- 2) z tytułu użytkowania wieczystego w wysokości 120.000,- co stanowi 4,6 %
- 3) z dzierżawy gruntów 18.000,- co stanowi 0,7 %
- 4) z dzierżawy lokali komunalnych - użytkowych 550.000,- co stanowi 21,0 %
- 5) wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności 20.000,- co stanowi 0,8 %

Dochody gminy składają się przede wszystkim z pozycji omówionych powyżej. W prognozie dochodów ujęto również inne wpływy m. in. dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż alkoholu oraz za korzystanie z tych pozwoleń, wpływy ze świadczonych usług opiekuńczych, odsetki od rachunków bankowych oraz lokat terminowych.

W Y D A T K I

W oparciu o prognozowane dochody opracowany został projekt planu wydatków, w którym wyodrębniono wydatki bieżące, majątkowe oraz dotacje. Przy projektowaniu wydatków bieżących zabezpieczono środki na finansowanie usług publicznych zaspokajających potrzeby społeczności gminnej poprzez rytmiczne funkcjonowanie jednostek gminy, gwarantujące optymalne warunki życia i funkcjonowania naszym mieszkańcom, podmiotom gospodarczym oraz inwestorom.

Założenia polityki społeczno-gospodarczej dla konstruowanego budżetu gminy Twardogóra stanowią wykładnię celów, narzędzi wykonawczych, konkretnych przedsięwzięć i działań związanych z realizacją kierunków rozwoju Gminy Twardogóra.

Struktura wydatków

Wydatki budżetu gminy planuje się w wysokości, 35.440.195,-zł.
w tym:

-wydatki bieżące	23.195.570,-	64,4 %
z tego:		
- wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	9.799.269,-	27,7%
- wydatki remontowe	578.063,-	1,6 %
- obsługa długu publicznego	621.584,-	1,8 %
- dotacje	2.329.483,-	6,6 %
- wydatki majątkowe	12.244.625,-	34,6 %

W strukturze wydatków bieżących (razem z remontowymi) planowanych w wysokości 23.195.570,-

ciężar nakładów na poszczególne działy klasyfikacji budżetowej rozkłada się następująco:

Oświata i wychowanie	9.504.497,-	40,98 %
Pomoc społeczna	4.507.111,-	19,43 %
Administracja publiczna	3.239.930,-	13,97 %
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.433.000,-	6,18 %
Kultura fizyczna i sport	1.369.941,-	5,91 %
Różne rozliczenia	832.937,-	3,59 %
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	717.000,-	3,09 %
Obsługa długu publicznego	621.584,-	2,68 %
Transport i łączność	318.500,-	1,37 %
Działalność usługowa	259.000,-	1,12 %
Ochrona zdrowia	177.470,-	0,76 %
Bezp.publiczne i ochrona przeciwpożarowa	103.500,-	0,44 %
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	55.886,-	0,24 %
Turystyka	30.000,-	0,13 %
Dochody od osób prawnych i osób fizycznych	15.000,-	0,06 %
Rolnictwo i łowiectwo	7.100,-	0,03 %
Urzędy nacz. organów władzy, kontroli i sądow.	2.114,-	0,01 %
Gospodarka mieszkaniowa	1.000,-	0,004%

Planowane wydatki majątkowe z budżetu gminy 12.244.625,- 34,55 %

Struktura wydatków na inwestycje w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej:

Kultura fizyczna i sport	7.975.000,-	65,13 %
Transport i łączność	3.225.000,-	26,34 %
Gospodarka komunalna	250.000,-	2,04 %
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	200.000,-	1,63 %
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona p-poż	420.000,-	3,43 %
Gospodarka mieszkaniowa	66.000,-	0,54 %
Oświata i wychowanie	50.000,-	0,41 %
Ochrona zdrowia	46.625,-	0,38 %
Administracja publiczna	12.000,-	0,10 %

Szczegółowa informacja o planowanych wydatkach

Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	7.100,-	0,02 %
planuje się przeznaczyć, w myśl obowiązujących przepisów prawa, 2 % wpływów z podatku rolnego jako składkę na rzecz Izby Rolniczych.		
Dział 600-Transport i łączność	3.543.500,-	10,0 %
Rozdział 60013 – Drogi publiczne wojewódzkie	100.000,-	
z przeznaczeniem na wpływy z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie budowy chodników.		
Rozdział 60016 – Drogi publiczne gminne	3.443.500,-	
przeznacza się na:		
1. remonty	190.000,-	
- remonty nawierzchni dróg gruntowych	100.000,-	
- remonty dróg asfaltowych	70.000,-	
- naprawa i remonty rowów komunalnych i przepustów	10.000,-	
- remonty bieżące chodników	10.000,-	
2. wydatki bieżące	128.500,-	
- zimowe utrzymanie dróg	65.000,-	
- oznakowanie dróg publicznych	10.000,-	
- montaż progów zwalniających na drogach gminnych	10.000,-	
- utrzymanie tabliczek z nazwami ulic	2.000,-	
- zakup nowych i utrzymanie istniejących przystanków	10.000,-	
- utrzymanie poboczy przy drogach gminnych	16.000,-	
- założenie ewidencji dróg gminnych	10.000,-	
- ubezpieczenie dróg gminnych	5.500,-	
3. inwestycje	3.125.000,-	
- modernizacja drogi gminnej we wsi Grabowno Małe – jako droga dojazdowa do gruntów rolnych	100.000,-	
- modernizacja drogi gminnej we wsi Chelstów – jako droga dojazdowa do gruntów rolnych	300.000,-	
- budowa chodników i miejsc parkingowych w Rynku w miejscowości Goszcz	155.000,-	
- modernizacja chodnika w ulicy Partyzantów w Twardogórze	100.000,-	
- budowa chodnika w ulicy Poznańskiej w Twardogórze	70.000,-	
- budowa chodników w ulicach H. Wiernego, Wł. Łokietka, B. Chrobrego Wł. Warneńczyka w Twardogórze	100.000,-	
- budowa chodników w ul. Grzybowej, Malinowej, Borówkowej, Jagodowej w Twardogórze	100.000,-	
- budowa infrastruktury drogowej w ulicach Akacyjowa, Polna, Wierzbowa, Bukowa, Sportowa i Kasztanowa	2.200.000,-	
Dział 630 – Turystyka	30.000,-	0,87 %
środki z przeznaczeniem na „wytyczenie szlaków turystycznych i modernizacja istniejących wraz z budową infrastruktury towarzyszącej” w ramach Subregionalnego Produktu Turystycznego „Korona Kocich Gór”		
Dział 700-Gospodarka mieszkaniowa	67.000,-	0,19 %

przeznacza się:

- koszty związane z udziałem gminy we wspólnocie mieszkaniowej budynku przy ul. Paderewskiego 1.000,-
- inwestycje - wykup gruntów 66.000,-

Dział 710 - Działalność usługowa 259.000,- 0,75 %

Opracowania geodezyjno-kartograficzne 252.500,-
w tym:

Referat Infrastruktury Technicznej 127.500,-

- 1. Komisja urbanistyczno - architektoniczna 5.000,-
- 2. Opracowania geodezyjno-kartograficzne 112.500,-

Referat Geodezji i Rolnictwa 90.000,-

Opracowania, wycena lokali komunalnych, podziały nieruchomości, inwentaryzacja nieruchomości i gruntów, wskazania granic, wycena nieruchomości, opisy i mapy, ogłoszenia, itp.

Utworzenie obrębu geodezyjnego Dąbrowa 45.000,-

Pozostała działalność

- opieka nad zwierzętami 6.500,-

Dział 750-Administracja publiczna 3.251.930,- 9,44 %

1. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej 165.934,-
z tego:

- płace 125.032,-
- poходne 22.070,-
- wpłaty na PFRON 2.800,-
- wydatki bieżące 16.032,-

na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej gmina otrzymała dotację w wysokości 79.586,- która w 48 % zabezpiecza wydatki w tym zakresie. Pozostała kwota wydatków ponoszona jest przez gminę z dochodów własnych.

2. Rada Miejska 154.711,-

w tym:

- wynagrodzenia - diety 92.100,-
- ryczałty wypłacane sołtysom 34.911,-
- wydatki bieżące 27.700,-

3. Obsługa zadań realizowanych przez Urząd Miasta i Gminy 2.733.785,-

w tym:

- płace + dodatkowe wynagrodzenie roczne (44 osób, tj. 42,38 etatów) 1.758.315,-
 - w tym: wynagrodzenia 1.585.570,-
 - nagrody jubileuszowe 28.245,-
 - odprawy emerytalne 16.900,-
 - dodatkowe wynagrodzenia roczne 127.600,-
- pochodne 309.910,-
- składka na PERON 28.740,-
- wynagrodzenia bezosobowe 54.060,-

- wydatki remontowe z przeznaczeniem na malowanie pomieszczeń w budynku Urzędu 10.000,-
- wydatki inwestycyjne z przeznaczeniem na zakupy inwestycyjne 12.000,-
- promocja gminy 100.000,-
- licencja-opłata za użytkowanie systemu finansowo-księgowego oraz opłata serwisu 65.000,-
- koszty energii elektrycznej, wody i gazu 48.290,-
- odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych 34.620,-
- zakup materiałów i wyposażenia 100.000,-
w tym: zakup środków czystości, materiałów biurowych, zakup prasy i czasopism, zakup paliwa do samochodu służbowego, zakup kalendarzy, zakup wody, itp.
- zakup usług zdrowotnych 1.100,-
- pozostałe wydatki bieżące 370.250,-
w tym: różne opłaty i składki, podróże służbowe, szkolenia, rozmowy telefoniczne, oprawa introligatorska, zakup papieru do ksero, zakup akcesoriów komputerowych, usługi BHP, przesyłki listowe, konserwacja sprzętu, itp.
- 4. Pozostała działalność 96.000,-
- składka na rzecz Stowarzyszenia Gmin i Powiatów „Doliny Baryczy” 6.500,-
- różne opłaty i składki 27.000,-
- zakup usług pozostałych 40.000,-
- zakup materiałów i wyposażenia 27.000,-

Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa 2.114,-

Dotacja celowa na zadania zlecone związane z prowadzeniem i aktualizacją stałego rejestru wyborców.

Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa 523.500,- 1,52 %

Przeznacza się na dofinansowanie:

1. podmiotów realizujących zadania obejmujące sprawy ochrony przeciwpożarowej czyli Ochotnicze Straże Pożarne działające na terenie Gminy Twardogóra – jako wydatki z budżetu gminy w następującym układzie: 97.500,-
 - wyjazdy do pożarów 27.500,-
 - zakup materiałów i wyposażenia 30.000,-
 - zakup energii, wody, gazu 17.500,-
 - zakup usług pozostałych 17.500,-
 - zakup usług telefonii stacjonarnej 2.000,-
 - różne opłaty i składki 3.000,-
2. zadań zleconych z zakresu bezpieczeństwa publicznego 1.000,-
3. zakup wyposażenia w zakresie bezpieczeństwa publicznego 5.000,-
4. wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych z przeznaczeniem na zadanie o nazwie „Rozbudowa i przebudowa remizy strażackiej w Twardogórze 420.000,-

Dział 756 – Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem 15.000,- 0,04 %

przeznacza się na pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych przez inkasentów jako wynagrodzenia agencyjno – prowizyjne 15.000,-

Dział 757 - Obsługa długu publicznego 621.584,- 1,80 %

Wydatki na spłatę odsetek od pożyczki uruchomionej w WFOŚiGW we Wrocławiu z przeznaczeniem na rozbudowę składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Grabownie Wielkim; na wykup kuponów odsetkowych od wyemitowanych obligacji komunalnych z przeznaczeniem na realizację zadań remontowych i inwestycyjnych w latach 2006 oraz 2008.

Spłata odsetek zgodnie z harmonogramem:

- WFOŚiGW Wrocław	
Rozbudowa składowiska odpadów innych niż obojętne i niebezpieczne w Grabownie Wielkim	7.996,-
- BISE II Oddział Wrocław	
Odsetki od emisji obligacji komunalnych 2006	318.112,-
- Bank zostanie wybrany w miesiącu grudniu 2008	
Odsetki od emisji obligacji komunalnych 2008/2009	295.476,-
Razem	621.584,-

Dział 758 - Różne rozliczenia kwota 832.937,- 2,42 %

przeznaczona jest na wydatki nieprzewidziane w innych pozycjach planu.

- rezerwa ogólna 49.000,-
- rezerwa celowa z przeznaczeniem na:
 1. skutki wzrostu wynagrodzeń pracowników pedagogicznych (wynikające z awansu zawodowego pionowego i poziomego, zmiany stawki wynagrodzenia zasadniczego oraz odpraw emerytalnych i rentowych), pracowników administracyjnych i obsługi w szkołach na terenie miasta i gminy 96.480,-
 2. skutki wzrostu wynagrodzenia pracowników zatrudnionych w jednostkach samorządowych na terenie miasta i gminy 622.457,-
 3. skutki wzrostu cen energii elektrycznej i gazu 60.000,-
 4. realizacje zadań własnych z zakresu zarządzania kryzysowego 5.000,-

Dział 801 - Oświata i wychowanie 9.554.497,- 27,74 %

w tym:

subwencja oświatowa	6.066.569,-
środki własne	3.487.928,-

Szkoły Podstawowe 4.192.711,-

Rozdział ten zawiera wydatki związane z prowadzeniem szkół podstawowych na terenie miasta i gminy. W ramach szkolnictwa podstawowego prowadzone są

następujące placówki: Szkoła Podstawowa Nr 1 w Twardogórze, Szkoła Podstawowa Nr 2 w Twardogórze, Szkoła Podstawowa w Goszczu, Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim.

Wydatki związane z utrzymaniem szkół rozkładają się następująco:

Wynagrodzenia osobowe	2.763.261,-
Pochodne od wynagrodzeń	532.652,-
Wydatki osobowe niezliczone do wynagrodzeń	57.114,-
Wynagrodzenia bezosobowe	4.300,-
ZFŚS	175.676,-
Wydatki remontowe, w tym:	62.630,-
- zakup usług remontowych w szkołach	12.630,-
- remont sanitariatów oraz ogrodzenia w Szkole Podstawowej w Goszczu (patrz załącznik nr 8 – Plan remontów na 2009 r.)	50.000,-
Wydatki rzeczowe związane z utrzymaniem obiektów	323 275,-
Wydatki inwestycyjne	50.000,-
w tym:	
- rozbudowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Twardogórze	50.000,-

Oddziały przedszkolne przy Szkołach Podstawowych

Rozdział ten zawiera wydatki związane z utrzymaniem oddziałów klas „0” zorganizowanych w dwóch szkołach wiejskich, tj w Szkole Podstawowej w Goszczu, w Szkole Podstawowej w Grabownie Wielkim.

Ogółem	103.511,-
- wynagrodzenia osobowe	70.515,-
- dodatkowe wynagrodzenia roczne	5.879,-
- pochodne	14.597,-
- wydatki nie zaliczane do wynagrodzeń	5.104,-
- wydatki bieżące	2.544,-
- ZFŚS	4.872,-

Przedszkola **1.429.483,-**

Rozdział ten zawiera wydatki związane z utrzymaniem oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w Przedszkolu Miejskim w Twardogórze oraz Niepublicznym Przedszkolu Sióstr Opatrzności Bożej w Twardogórze.

Przedszkole Miejskie w Twardogórze **1.332.883,-**

Dotacja podmiotowa dla zakładu budżetowego, z przeznaczeniem na bieżące utrzymanie przedszkola, w tym:

- wynagrodzenia osobowe	1.008.274,-
- dodatkowe wynagrodzenia roczne	79.541,-
- pochodne	193.980,-
- ZFŚS	80.389,-

Przedszkole Niepubliczne Sióstr Opatrzności Bożej **96.600,-**

Dotacja dla niepublicznego przedszkola wynika z przepisów ustawy o systemie oświaty art. 90 ust. 2 b. Dotacja przysługuje na każdego ucznia w wysokości nie niższej niż 75 % ustalonych w budżecie gminy wydatków bieżących ponoszonych w

przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jednego ucznia. Do przedszkola uczęszcza 30 dzieci.

Gimnazjum 3.209.443,-

Dotacja dla Gimnazjum Miejskiego w Twardogórze zawiera:

- wynagrodzenia osobowe	2.133.935,-
- dodatkowe wynagrodzenia roczne	169.058,-
- pochodne od wynagrodzeń	400.575,-
- wydatki osobowe niezliczone do wynagrodzeń	2.654,-
- wydatki rzeczowe związane z utrzymaniem	335.100,-
- ZFŚS	124.688,-
- wydatki remontowe (patrz załącznik nr 8 – Plan remontów na 2009 r.) w tym:	
• remonty bieżące w gimnazjum	43.433,-

Dowózienie uczniów do szkół 437.777,-

w tym: usługa dowozowa	346.000,-
usługa opieki	38.000,-
pochodne od wynagrodzeń	6.690,-
zakup biletów miesięcznych dla uczniów	5.087,-
zwrot kosztów dowozu indywidualnego dzieci	42.000,-

Komisje egzaminacyjne 2.500,-

Środki z przeznaczeniem na wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnych

Doskonalenie i doszkąłcanie zawodowe nauczycieli 47.000,-

W myśl art. 70a ust 1 w budżecie organu prowadzącego szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 1 % planowanych rocznych środków na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

Pozostała działalność 132.072,-

w tym:

stypendia dla uczniów	9.300,-
wydatki na pozostałą działalność sportowo-kulturalną	33.863,-
fundusz świadczeń socjalnych dla emerytów	62.854,-
zwrot pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych	26.055,-

Dział 851-Ochrona zdrowia 224.095,- 0,65 %

przeznacza się na:

- Realizację zadań w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi objętych programem gminnym 160.000,-
w tym z przeznaczeniem na remonty w świetlicach środowiskowych na terenie miasta i gminy przeznacza się kwotę 14.000,-
- Realizację programów polityki zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży w zakresie: badania wad postawy u dzieci rozpoczynających edukację w klasach przedszkolnych oraz ponowne badania u dzieci realizujących cykl gimnastyki korekcyjnej, szczepień ochronnych, terapii zajęciowej i rehabilitacji niepełnosprawnych 17.470,-
- Wydatki inwestycyjne - z przeznaczeniem na „Zakup i wdrożenie technologii informacyjno komunikacyjnych w SZP ZOZ Twardogóra” 46.625,-

Dział 852- Pomoc społeczna	4.507.111,-	13,09 %
w tym:		
1. Domy pomocy społecznej	100.000,-	
w całości finansowane z dotacji z budżetu gminy		
2. Świadczenia rodzinne	3.624.000,-	
w tym: dotacja z zakresu administracji rządowej	3.624.000,-	
z przeznaczeniem na:		
świadczenia społeczne	3.519.510,-	
wynagrodzenia osobowe	46.425,-	
dodatkowe wynagrodzenia roczne	2.347,-	
składki na ubezpieczenia społeczne	33.173,-	
składki na FP	1.138,-	
odpis na ZFŚS	907,-	
wydatki bieżące	20.500,-	
3. Składki na ubezpieczenie zdrowotne	5.000,-	
w całości finansowane z dotacji z budżetu państwa		
4. Zasiłki i pomoc w naturze	128.000,-	
w tym:		
dotacja z zakresu administracji rządowej	38.000,-	
środki z budżetu gminy	90.000,-	
z przeznaczeniem na:		
świadczenia społeczne	125.500,-	
składki na ubezpieczenia społeczne	2.500,-	
5. Usługi opiekuńcze	31.904,-	
w całości finansowane z dotacji z budżetu gminy		
6. Ośrodek pomocy społecznej	305.207,-	
w tym:		
dotacja na zadania własne	162.300,-	
środki z budżetu gminy	142.907,-	
z przeznaczeniem na:		
wynagrodzenia	186.049,-	
dodatkowe wynagrodzenia roczne	13.967,-	
pochodne od wynagrodzeń	37.023,-	
wynagrodzenia bezosobowe	780,-	
wydatki bieżące	61.646,-	
odpis na ZFŚS	5.742,-	
5. Pozostała działalność	73.000,-	
– realizacja dożywiania poprzez program „Posiłek dla potrzebujących”	73.000,-	
w tym: dotacja z zakresu administracji rządowej	33.000,-	
środki z budżetu gminy	40.000,-	
8. Dodatki mieszkaniowe	240.000,-	

Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej **55.886,- 0,16 %**

przeznacza się na finansowanie działalności Gminnego Centrum Informacji w Twardogórze, w tym:

wynagrodzenia (1 etat)	22.712,-
dodatkowe wynagrodzenia roczne	1.931,-
poходne od wynagrodzeń	4.335,-
wydatki bieżące	25.943,-
odpis na ZFŚS	945,-

Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska **1.683.000,- 4,75 %**

przeznacza się na:

Gospodarka ściekowa i ochrona wód **230.000,-**
Inwestycje

przeznacza się zgodnie z załącznikiem nr 9 na zadania inwestycyjne z zakresu wodociągowania i kanalizacji miasta i gminy, w tym:

- Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie miasta i gminy 230.000,-
Z przeznaczeniem na:

1. budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla wsi Sądrożyce i Drogoszowice 50.000,-
2. budowę sieci kanalizacji sanitarnej dla wsi Chełstów, Chełstówek, Sosnówka Drogoszowie 55.000,-
3. modernizację oczyszczalni ścieków w Twardogórze 125.000,-

Gospodarka odpadami **146.000,-**

przeznacza się na realizację następujących zadań:

- wywóz kontenerów 1.000,-
- odbiór odpadów pochodzących z segregacji 100.000,-
- edukacja ekologiczna 5.000,-
- likwidacja dzikich wysypisk śmieci 10.000,-
- aktualizacja Programu Gospodarki Odpadami i Planu Ochrony Środowiska 15.000,-
- obchody Twardogórskich Dni Ziemi 15.000,-

Oczyszczanie miast i wsi **175.000,-**

w tym:

- oczyszczanie ręczne i mechaniczne 140.000,-
- oczyszczanie pozostałe (kosze uliczne, karty rzeczne) 20.000,-
- akcja „Sprzątanie świata” 5.000,-
- zakup pojemników do segregacji 10.000,-

Utrzymanie zieleni w miastach i gminach **111.000,-**

w tym:

- cięcia sanitarne drzew – wynagrodzenia bezosobowe 5.000,-
- cięcia sanitarne drzew – usługi 10.000,-
- pielęgnacja trawników zielonych 62.000,-

- pielęgnacja-Plac Piastów i placu PKS 33.000,-
- opinie dendrologiczne 1.000,-

Oświetlenie ulic, placów i dróg 420.000,-

w tym:

- środki na zakup energii w celu oświetlenia ulic, placów i dróg 420.000,-

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej 300.000,-

- Dotacja przedmiotowa z przeznaczeniem na utrzymanie, remonty i konserwacje mienia gminnego będącego w zarządzaniu zakładu budżetowego 300.000,-

Pozostała działalność 301.000,-

- remonty w zakresie gospodarki komunalnej zgodnie z załącznikiem nr 8 - Plan remontów na 2009 r., w tym:
 - Remont urzędzeń rekreacyjnych i wymiana piasku w piaskownicach 30.000,-
 - Remont lokali użytkowych w Twardogórze 30.000,-
- zadania różne na wniosek 200.000,-
- konserwacja tablic ogłoszeniowych 21.000,-
- wydatki inwestycyjne zgodnie z załącznikiem nr 9 – Plan inwestycji na 2009 r. „Wykonanie parkingu i ogrodzenia hali sportowo-widowiskowej w Twardogórze” 20.000,-

Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 917.000,- 2,6 %

Biblioteka 350.000,-

wynagrodzenia osobowe	225.390,-
składki na ubezpieczenia społeczne	35.070,-
składki na Fundusz Pracy	5.350,-
odpis na ZFŚS	6.837,-

Środki na zadania z zakresu kultury masowej 177.000,-

w tym:

- obchody „Dni Twardogóry”	50.000,-
- zakup usług artystycznych	30.000,-
- kupno instrumentów muzycznych	30.000,-
- różne wydatki na rzecz osób fizycznych	3.000,-
- dofinansowanie zadań z zakresu upowszechniania kultury muzycznej tj.	
Gminnej Orkiestry Dętej	17.000,-
Klasa instrumentów dętych	10.000,-
- organizacja dożynek gminnych	30.000,-
- zakup ubiorów dla orkiestry dętej	2.000,-
- chór Rapsodia	5.000,-

Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby 200.000,-

z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego o nazwie „Modernizacja budynku byłej szkoły podstawowej na świetlicę wielofunkcyjną w Chełstowie wraz z zagospodarowaniem terenu” zgodnie z załącznikiem nr 9 do projektu budżetu gminy na 2009 r.

Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami **190.000,-**

z przeznaczeniem na realizację zadania remontowego o nazwie „Remont Kościoła p. w. Świętej Trójcy wraz z zagospodarowaniem terenu” zgodnie z załącznikiem nr 8 do projektu budżetu gminy na 2009r.

Dział 926-Kultura fizyczna i sport **9.344.941,-** **26,37 %**

przeznacza się :

- dotacja na zadania publiczne w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu dla organizacji pozarządowych, które złożą ofertę na realizację zadań publicznych zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 i 874)
150.000,-
- wydatki na zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu 120.000,-
w tym: środki na przygotowanie i przeprowadzenie imprez sportowych (międzynarodowego biegu ulicznego, wyścigu kolarskiego, turnieju piłki siatkowej, rajdu rowerowego), środki na zakup drobnego sprzętu sportowego, puchary, medale, i inne.
- wydatki inwestycyjne zgodnie z załącznikiem Nr 9 – Plan inwestycji z przeznaczeniem na realizację zadania: Budowa kąpieliska otwartego z budynkiem zaplecza wraz z lodowiskiem”
7.795.000,-
- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Twardogórze 1.013.441,-
w tym:
 - wynagrodzenia osobowe 449.096,-
 - dodatkowe wynagrodzenia roczne 17.700,-
 - składki na ubezpieczenie społeczne i FP 89.255,-
 - wynagrodzenia bezosobowe 40.000,-
 - energia, woda, gaz 152.750,-
 - odpis na ZFŚS 16.740,-
 - wydatki remontowe 8.000,-
 - wydatki rzeczowe 239.900,-
- pozostała działalność – wydatki z przeznaczeniem na zakup biletów wstępu oraz dowód dzieci szkół podstawowych i gimnazjum z terenu miasta i gminy na basen w Oleśnicy 86.500,-

PODSUMOWANIE

Prognozowane dochody budżetu gminy oszacowano na bazie analiz własnych i uzyskanych informacji od instytucji zewnętrznych. Przedstawiony układ budżetu uwzględnia wszystkie aktualnie obowiązujące przepisy prawne. Należy jednak mieć na uwadze fakt, że jeżeli Sejm RP uchwali nowa ustawę o finansach publicznych koniecznym stanie się dokonanie szeregu zmian w budżecie na 2009 rok.

Chcąc zapewnić społeczności lokalnej poprawę warunków bytowych, planuje się wydatki w wysokości 14.507.389,- zł na realizację zadań inwestycyjnych nowo rozpoczętych i kontynuowanych, zakupy inwestycyjne, wydatki remontowe oraz spłatę rat i odsetek kredytów i pożyczek oraz obligacji zaciągniętych na zadania inwestycyjne w latach poprzednich. Wydatki te stanowią 40,93 % planowanych wydatków ogółem.

Z wielkości wydatków inwestycyjnych zdecydowany ciężar przypada na budowę kąpieliska otwartego z budynkiem zaplecza wraz z lodowiskiem; budowę infrastruktury drogowej w ulicach Akacyjowa, Polna, Wierzbowa, Bukowa, Sportowa i Kasztanowa; remonty obiektów użyteczności publicznej; budowę sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy; budowę i remonty dróg i chodników. Również obiekty oświatowe i kulturalne objęte są szczególną uwagą w ich modernizowaniu i remontowaniu oraz doposażaniu.

Planując wydatki na 2009 rok, po konsultacji z liderami lokalnych grup społecznych, radnymi, liderami gminnych stowarzyszeń i organizacji niezaliczonych do administracji publicznej oraz kierownikami gminnych jednostek organizacyjnych, dokonano wyboru zadań przede wszystkim z punktu widzenia oczekiwań i potrzeb mieszkańców, z drugiej strony kierowano się względami interesu gminy wynikającego z wieloletniego planu rozwoju i możliwości finansowych, organizacyjnych i technicznych oraz, czy istnieje szansa ich realizacji.

Plan wydatków na 2009 rok nie jest rozbieżny ze strategią rozwoju Miasta i Gminy, Planem Rozwoju Lokalnego, Planem Gospodarki Odpadami, Lokalnym Planem Rewitalizacji Miasta Twardogóra, czy też Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra.

Przedstawiony projekt budżetu na 2009 rok jest trudny, lecz możliwy do wykonania. Istotnym będzie, czy Gmina Twardogóra pozyska planowane środki na współfinansowanie własnych zadań inwestycyjnych ze źródeł zewnętrznych, tj. Regionalnego Programu Operacyjnego, Programu Rozwoju obszarów Wiejskich, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, i innych.